

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/62/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819200978
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2019:8819200978.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, proti žalovanému: Y. E., U..XX.XX.XXXX, F. R. A. XXX, o zaplatenie 534,92 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalobu žalobcu zamietá.

Žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 02.04.2019 domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny vo výške 534,92 eur, úrok vo výške 7,15 eur, úrok vo výške 170,57 eur, úroku zo zostatku nesplatennej istiny zo sumy 534,92 eur, vo výške 25,5 eur ročne zo sumy 534,92 eur od 01.12.2018 do zaplatenia, zákonný úrok z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 534,92 eur 01.12.2018 do zaplatenia a trovy konania. Na základe zmluvy o úvere zo dňa 10.2.2014 bola medzi právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou Poštová banka, a.s., žalovaným v právnom postavení dlžníka uzavretá zmluva o úvere číslo 1485633166, súčasťou ktorej sú Všeobecné obchodné podmienky a Obchodné podmienky pre úver (zmluva o úvere, Všeobecné obchodné podmienky a Obchodné podmienky ďalej spolu len ako „Zmluva“). Žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanému titulom Zmluvy postúpením na základe Zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 20.12.2018 uzavretej medzi spoločnosťou Poštová banka, a.s. ako postupcom a spoločnosťou BENCONT COLLECTION, a.s. ako postupníkom. Na základe Zmluvy bol žalovanému poskytnutý zo strany Poštovej banky, a.s. úver, a to vo výške 1500 eur. Žalovaný sa podľa Zmluvy zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v splátkach vo výške podľa zmluvy o úvere, výška každej splátky, vrátane skladby a splatnosti jednotlivých splátok úveru. Žalobca v žalobe ďalej uviedol, že v prípade, ak je súčasťou zmluvy o úvere aj dohoda strán o poistení schopnosti splácať úver, v mesačnej splátke je zahrnuté aj dohodnuté poistné podľa Sadzobníka. V prípade, ak ide o poistenie dobrovoľné vo forme doplnkovej služby, poukazujeme na to, že takéto poistné sa nezapočítava do celkových nákladov úveru, a to s poukazom na § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého sa do celkových nákladov úveru nezapočítavajú poplatky za nepovinné poistenie k úveru (ak na získanie úveru nebolo poistenie povinné, resp. nebolo povinné na získanie úveru za uvedených podmienok). V dobe od uzatvorenia Zmluvy žalovaný splatil svoj záväzok len čiastočne, pričom jednotlivé platby a spôsob ich započítania sú uvedené v časti „Zaplatené splátky“ listiny „Aktuálny stav úveru“. Listina Aktuálny stav úveru je vyhotovená z bankového informačného systému žalobcu, ktorý je vedený v súlade s ustanovením § 40 ods. 8 a 9 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v platnom znení. V zmysle Obchodných podmienok pre úver, ak je klient v omeškaní s platením čo i len jednej splátky, veriteľovi vzniká nárok požadovať predčasné splatenie úveru vrátane príslušenstva. Pred zosplatením úveru bol zo strany právneho predchodcu žalobcu uplatnený postup

podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a žalovanému bolo zaslané upozornenie pred zosplatením veru. V upozornení pred zosplatením bol žalovaný oboznámený s tým, že je viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti pohľadávka z titulu Zmluvy a zároveň bol žalovaný vyzvaný na doplatenie dlžnej sumy. Vzhľadom na to, že žalovaný úhradu pohľadávky nevykonal do 15 kalendárnych dní od doručenia upozornenia banky, veriteľ - Poštová banka, a.s. pristúpil k zosplateniu úveru listom - Výzva na úhradu dlžnej sumy. Žalovaný ani napriek zaslanej výzve (o zosplatení úveru) nezaplatil dlžnú pohľadávku. V súlade s Obchodnými podmienkami vznikla žalovanému povinnosť zaplatiť za poskytnutý úver úroky. Takto určená úroková sadzba je v Zmluve dojednaná vo výške 25,5 % ročne, pričom výška úrokovej sadzby je špecifikovaná aj v listine „Aktuálny stav úveru“ zo dňa 18.12.2018. V zmysle Obchodných podmienok, v prípade, ak sa úver stane predčasne splatným, veriteľ je ďalej oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaným v Zmluve. Žalobca si v súdnom konaní uplatňuje voči žalovanému aj príslušné zákonné úroky z omeškania, a to v súlade s § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., podľa ktorého je výška úrokov z omeškania o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Výška v žalobe uplatňovaného úroku z omeškania je 5,05 %. Dátum začatia úročenia percentom z dlžnej istiny od 01.12.2018, je daný dňom k ultimu mesiaca predchádzajúcemu mesiacu, kedy bola listina „Aktuálny stav úveru zo dňa 18.12.2018“ vyhotovená, v konkrétnom prípade teda do dňa 30.11.2018. Nakoľko do času 30.11.2018 sú úroky (aj zmluvné aj sankčné) vyčíslené, a to takto: za obdobie od uzavretia zmluvy do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru ako položka Aktuálneho stavu úveru - Pohľadávkový účet úroky a za obdobie od vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru do vyhotovenia listiny Aktuálny stav úveru zo dňa 18.12.2018 ako položka Aktuálneho stavu úveru - Úroky na účte ČR (čerpanej rezervy). Tento popis aktuálneho stavu úveru platí v prípade, ak žalovaný nevykonal úhrady po dátume predčasnej splatnosti úveru. V prípade, ak po zosplatení úveru došlo k platbám zo strany žalovaného, sú zmluvné aj sankčné úroky kumulované na účte Pohľadávkový účet úroky, ktorý obsahuje sumarizáciu uvedených úrokov za obdobie od uzavretia zmluvy do dátumu poslednej čiastkovej úhrady zo strany žalovaného. V takom prípade položka Úroky na účte ČR predstavuje zmluvné a sankčné úroky od dňa nasledujúceho po dni poslednej čiastkovej úhrady žalovaného až do dňa vystavenia aktuálneho stavu úveru to tzn. k ultimu mesiaca v zmysle vyššie uvedeného, teda do 30.11.2018. V prílohe predkladáme listinu, ktorá obsahuje špecifikáciu úrokov do zosplatenia úveru (výsledok úrokov - suma BIS korešponduje so sumou úrokov podľa výzvy na zosplatenie zo dňa 26. 04. 2016). V zmysle obchodných podmienok, vznikla ďalej žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi aj príslušenstvo pohľadávky, a to vrátane poplatkov v zmysle Sadzobníka. Takto určená výška dlžných poplatkov je 0 eur a je podrobne špecifikovaná v Aktuálnom stave úveru zo dňa 18.12.2018. Predmetné poplatky (s výnimkou poisťovného a poplatku za poskytnutie úveru, ak bol účtovaný) boli veriteľom vynaložené na účely predchádzania súdneho sporu.

2. Žalovaný k žalobe žalobcu nevyjadril.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to špecifikáciou úrokov, aktuálnym stavom úveru ku dňu 18.12.2018, poštovým podacím hárkom, obchodnými podmienkami pre úver - dobrá pôžička, predpisom splátok k zmluve č.1485633166, sadzobníkom poplatkov platným od 01.02.2014, upozornením - výzvou na splatenie zo dňa 31.03.2016, všeobecnými obchodnými podmienkami účinnými od 28.06.2014, výpisom z účtu žalovaného, výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 26.04.2016, obchodnými podmienkami platnými od 29.05.2013, zmluvou o úvere dobrá pôžička zo dňa 10.02.2014, písomným podaním žalobcu zo dňa 17.5.2019 s prílohami a to kalkulačkou pre výpočet RPMN a vyjadrením dlžníka k dlhu zo dňa 05.10.2017, podaním žalobcu z 20.06.2019 s prílohou - zmluvou o postúpení pohľadávok č. 3/2018 a písomným podaním žalobcu z 17.7.2019, podaním žalobcu zo dňa 24.06.2019 a zistil tento skutkový stav veci

4. Poštová banka, a.s. ako postupca a žalobca ako postupník uzavreli dňa 20.12.2018 zmluvu o postúpení pohľadávok č. III/2018, pričom v prílohe č. 1 k tejto zmluve je uvedené meno a priezvisko, rodné číslo žalovaného, spolu s číslom zmluvy. Na základe uvedenej zmluvy došlo k postúpeniu pohľadávky z postupcu - Poštová banka, a.s. na postupníka - žalobcu, čím je preukázaná aktívna legitímácia žalobcu v tomto konaní. K postúpeniu pohľadávky došlo v danom prípade v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ako aj v súlade s ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách

5. Právny predchodca žalobcu ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 10.02.2014 Zmluvu o úvere č.1485633166. Podľa čl. 3 Zmluvy bola výška úveru 1500,- eur, splatnosť úveru bola dohodnutá

formou 36 mesačných splátok vo výške 64,62 eur, pričom splatnosť prvej splátky bola dňa 20.03.2014 a konečná splatnosť úveru dňa 20.02.2017, RPMN predstavovala 31,84%, úroková sadzba vo výške 25,5%, celková výška nákladov bola 721,27 eur.

6. Ako vyplýva z čl. 3 bod 3.5. Zmluvy, právne vzťahy zmlouvou neupravené sa riadia Obchodnými podmienkami pre spotrebiteľské úvery, Všeobecnými obchodnými podmienkami, Sadzobníkom poplatkov, Oznámením o úrokových sadzbách, príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka a zákona o spotrebiteľských úveroch.

7. Podľa predloženého Sadzobníka poplatkov platného od 1.2.2014, výška poplatku za 1. upomienku je 9,96 eur, za 2. upomienku je 24,90 eur, výška poplatku za výzvu na splatenie celého úveru je 3,32 eur.

8. V Upozornení - výzve na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 31.03.2016 žalobca žalovaného upozornil, že pohľadávka banky je viac ako 3 mesiace po splatnosti vo výške 236,15 eur a upozornil ho, že ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy, banka je oprávnená využiť ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka a vyhlásiť úver za predčasne splatný.

9. Výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 26.04.2016 žalobca žalovaného vyzval na zaplatenie sumy 956,78 eur a to z dôvodu, že ku dňu 26.04.2016 vyhlásil pohľadávku voči žalovanému za splatnú v celom rozsahu.

10. V podaní žalobcu zo dňa 17.5.2019 žalobca uviedol, že právnym titulom, na základe ktorého si žalobca uplatňuje voči žalovanému pohľadávku, je zmluva o úvere uzatvorená medzi stranami v súlade s ustanovením § 497 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“). Vzhľadom na skutočnosť, že zo strany žalovaného došlo k podstatnému porušeniu zmluvných povinností zo zmluvy o úvere, a to tým, že neuhrádzal pravidelné mesačné splátky úveru riadne a včas vyhlásil žalobca úver za predčasne splatný ku dňu 26.04.2016. Napriek zosplateniu úveru nedošlo zo strany žalovaného k úhrade pohľadávky žalobcu, resp. nedošlo k úhrade riadne a včas. V súlade s Obchodnými podmienkami vznikla žalovanému povinnosť zaplatiť za poskytnutý úver žalobcovi úroky. Takto určená úroková sadzba je v Zmluve dojednaná vo výške 25,5 % ročne, pričom výška úrokovej sadzby je špecifikovaná aj v listine „Aktuálny stav úveru“ zo dňa 18.12.2018. V zmysle Obchodných podmienok, v prípade, ak sa úver stane predčasne splatným, Žalobca je ďalej oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaním v Zmluve. Žalobca ďalej uviedol, že výška uskutočneného čerpania úveru žalovaným je uvedená v listine „Aktuálny stav úveru“. Listina Aktuálny stav úveru je výpis z „Bankovej knihy“ je vyhotovovaný priamo z BIS-u (bankový informačný systém), ktorý odsúhlasila Národná banka Slovenska, na základe čoho daný systém zabezpečuje dôveryhodnosť a nezmeniteľnosť údajov v ňom uvedených. Taktiež údaje z BIS-u ako výstupný dokument - „Banková kniha“ tvorí podklad pre účtovníctvo. Na základe uvedených argumentov je výpis z „Bankovej knihy“ považovaný v rámci bankovej praxe za verejnú listinu. Žalovaný uhradil celkovo sumu vo výške 2055,51 eur, ktorá bola v zmysle zmluvy o úvere v spojení s Obchodnými podmienkami započítaná nasledovne: suma vo výške 159,02 eur na poplatky, suma vo výške 931,41 eur na zmluvné úroky a úroky z omeškania a suma 965,08 eur na istinu. Celková výška poplatkov je uvedená v listine Aktuálny stav úveru na 1. strane pri položke „Poplatky zaplatené“ a dátum a spôsob ich započítania je uvedený pri položke „Zaplatené splátky“. Uvedené poplatky boli účtované v súlade so Sadzobníkom poplatkov Úvery pre obyvateľstvo: Dostupná pôžička. Uvedené poplatky boli žalovanému účtované za upomienky pri omeškaní splátky, pričom účelnosť týchto poplatkov je daná najmä predchádzaním vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Žalobca uviedol, že si voči žalovanému neuplatňuje nárok na zmluvnú pokutu. Žalobca poukázal na čl. 5 bod 5.6 Obchodných podmienok pre úver. Výška úrokov a spôsob ich výpočtu je uvedený v listine Aktuálny stav úveru, ktorá bola v zmysle zmluvy dohodnutá vo výške 25,5 %. Zároveň výška úroku z omeškania je určená podľa Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995. Suma vo výške 7,15 eur teda predstavuje sumu úrokov a úrokov z omeškania odo dňa uzavretia zmluvy do dňa 14.11.2017 a suma 170,57 eur, predstavuje sumu vyčíslených úrokov a úrokov z omeškania odo dňa 14.11.2017 do 30.11.2018. Žalovaný sa zaviazal úver splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 64,62 eur mesačne spolu s poplatkom za správu úveru v hotovosti vo výške 0,76 eur mesačne vždy k 20dňu v mesiaci, počnúc 20.03.2014 Mesačná splátka vo výške 64,62 eur pozostávala zo splátky istiny a úroku vo výške 61 eur a z poplatku za poistenie úveru vo výške 3,62 eur. Žalobca upozornil žalovaného na možnosť predčasného splatenia úveru listom zo dňa 30.03.2016. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný podstatným spôsobom porušil

zmluvné povinnosti, vyhlásil žalobca úver za predčasne splatný 26.04.2016, Žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou mesačnej splátky úveru prvýkrát dňa 20.04.2014, neuhradením mesačnej splátky riadne a včas. Túto splátku uhradil 23.04.2016. Suma zmluvných úrokov do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru predstavuje sumu 623,33 eur a suma úrokov z omeškania do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru predstavuje sumu 6,69 eur, spolu vo výške 630,02 eur, od ktorej žalobca odrátal úhrady žalovaného vo výške 538,10 eur. Výsledná suma zmluvných úrokov a úrokov z omeškania do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru tak predstavuje sumu vo výške 91,92 eur. Následne suma zmluvných úrokov po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru do dňa 30.11.2018 predstavuje sumu 399,95 eur a suma úrokov z omeškania po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru do dňa 30.11.2018 predstavuje sumu 79,21 eur, teda spolu vo výške 479,16 eur, od ktorej sme odrátali úhrady žalovaného vo výške 393,31 eur. Výsledná suma zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru do dňa 30.11.2018 tak predstavuje sumu vo výške 85,85 eur. Zrátané úroky do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (91,92 eur) spolu s úrokmi od vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru do 30.11.2018 (85,85 eur) predstavujú sumu vo výške 177,77 eur, čiže suma vyčíslených zmluvných úrokov a úrokov z omeškania do dňa 30.11.2018. Ide o sumu vyčíslených zmluvných úrokov a úrokov z omeškania do 30.11.2018, čo predstavuje súčet zmluvných úrokov a úrokov z omeškania vyčíslených v rámci listiny Aktuálny stav úveru odo dňa uzavretia zmluvy do dňa poslednej čiastočnej úhrady evidovanej v listine Aktuálny stav úveru a výšky zmluvných úrokov a úrokov z omeškania odo dňa poslednej čiastočnej úhrady do dňa vyhotovenia listiny. Aktuálny stav úveru, do dňa 30.11.2018 (07,15 eur + 170,57 eur = 177,72). Celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť žalobca uvádza, že celkovú čiastku úveru (celkovú výšku nákladov) tvorí súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom, pričom o tejto skutočnosti bol žalovaný oboznámený v samotnej zmluve. Žalobca poukázal na rozhodnutie SÚDNEHO DVORA (tretia komora) z 9. novembra 2016, sp. zn. C-42/15, týkajúci sa výkladu článku 1, článku 3 písm. m), článku 10 ods. 1 a 2, článku 22 ods. 1 a článku 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66). Žalobca na základe vyššie uvedeného uviedol, že je zrejme, že samotné číselné neuvedenie celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, nemožno sankcionovať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou zmluvy o úvere, nakoľko celková čiastka úveru je zo zmluvy jednoznačne identifikovateľná banálnym matematickým súčtom výšky poskytnutého úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, ktoré zmluva obsahuje. Zároveň bol žalovaný na uvedenú skutočnosť upozornený priamo v zmluve o úvere pod dojednanými parametrami úveru, čo je zároveň v rozpore s eurokonformným výkladom zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý je svojím obsahom úplnou transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS do slovenského právneho poriadku. Žalobca ďalej uviedol, že všetky údaje, ktoré boli potrebné pre výpočet RPMN podľa platnej legislatívy, boli v zmluve o úvere obsiahnuté. Žalobca (banka) pred poslednou celou splátkou zasiela žalovanému (dlžníkovi) informáciu o výške poslednej splátky, čiže ak posledná splátka je výške 29,80 eur, tak žalobca (banka) zašle pred jej splatnosťou žalovanému (dlžníkovi) list, ktorým mu oznámi túto poníženú splátku a zároveň mu oznámi, že sa jedná o poslednú splátku, celkové náklady na úver boli vo výške 721,27 Eur (35x61,76 +29,80 + 29,87 eur = 2221,27 eur - 1500 eur teda 721,27 eur). Žalobca v podaní ďalej uviedol, že celková výška poplatkov je uvedená v listine Aktuálny stav úveru na 1. strane pri položke „Poplatky zaplatené“ a dátum a spôsob ich započítania je uvedený pri položke „Zaplatené splátky“. Uvedené poplatky boli účtované v súlade so Sadzobníkom poplatkov Úvery pre obyvateľstvo: Dostupná pôžička. Uvedené poplatky boli žalovanému účtované za upomienky pri omeškaní splátky, pričom účelnosť týchto poplatkov je daná najmä predchádzaním vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Zároveň žalobca uviedol, že žalobca si voči žalovanému neuplatňuje nárok na zmluvnú pokutu. S poskytnutím úveru bol teda späť aj nárok žalobcu na zmluvné úroky, pričom žalovaný si bol tohto nároku vedomý a svojím podpisom Zmluvy sa tieto zmluvné úroky zaviazal uhrádzať. Žalobca poukázal na Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn.:41Co/13/2018 zo dňa 16.08.2018.

11. V § 497 Obchodného zákonníka sa uvádza, že zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o

spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

14. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

15. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

16. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

17. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

18. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

19. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

20. V zmysle § 2 ods. 1. písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

21. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

22. Ako vyplýva z § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

23. V zmysle § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y), c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie

alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

24. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

25. Podľa § 875v Občianskeho zákonníka, konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

26. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

27. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

28. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

29. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

30. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

31. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovaného ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

32. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok

(čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

33. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

34. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca ako banka a žalovaný ako dlžník dňa 10.02.2014 uzatvorili zmluvu o úvere č.1485633166. Podľa čl. 3 Zmluvy bola výška úveru 1500 eur, úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 25,50 % ročne, splatnosť úveru bola dohodnutá formou 36 mesačných splátok vo výške 64,62 eur, pričom splatnosť prvej splátky bola dňa 20.03.2014 a konečná splatnosť úveru dňa 20.02.2017, RPMN predstavovala 31,84 %. Celková výška nákladov bola v zmluve uvedená v sume 721,27 eur.

35. Popretím úveru ako absolútneho obchodu sa nemôže rozumieť stav, ak súd aplikuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ, ktoré má svoj obsah a ktorým zákonodarcu sledoval dôležitý cieľ v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na typ zmluvy, teda aj v prípade absolútnych obchodov (absolútne obchody sú vzťahy regulované Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy). Zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva, že by z pôsobnosti ustanovenia § 54 ods. 1 OZ boli vylúčené niektoré typy spotrebiteľských zmlúv. Teda ustanovenie § 54 ods. 1 OZ reguluje aj absolútne obchody.

36. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

37. Ustanovenie § 54 ods. 1 OZ preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávne úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ.

38. Paušálne uprednostnenie Obchodného zákonníka by malo na spotrebiteľov nepriaznivé následky hraničiace až s neprístupnosťou k občianskym právam, ktoré priznáva Občiansky zákonník na rozdiel od Obchodného zákonníka.

39. V danom prípade zmluve chýba údaj požadovaný podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch. Zákon výslovne vyžaduje špecifikáciu splátky, aká časť z nej náleží istine, aká časť úroku a koľko z nej predstavujú prípadné poplatky. Splátky v zmysle požiadavky zákonnej úpravy musia byť špecifikované, teda rozpísané podľa hodnoty istiny a hodnoty úroku, príp. poplatkov v jednotlivých splátkach. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva potom zodpovedá len taký výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch zákon, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom a tiež k prípadným iným poplatkom. Naplneniu uvedeného účelu preto nemôže učiniť zadosť zmluva neobsahujúca aj vyčíslenie výšky splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (u každej takejto čiastkovej položky). Spotrebiteľ by takto nemal byť pri rozhodovaní sa, či zmluvu uzavrie, zavádzaný ani problematickým údajom o úrokoch, z ktorého nebude schopný vyvodiť, aké bude skutočné navýšenie sumy reálne mu poskytnutej a teda i celková cena, za ktorú si požičiava a ktorú takto bude povinný veriteľovi vrátiť.

40. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na názory vyslovené napríklad rozhodnutím Okresného súdu Trenčín sp.zn. 27C/118/2015 zo dňa 09.02.2016, Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 9C/70/2015

zo dňa 02.02.2016, Okresného súdu Prešov sp. zn. 28C/91/2015 zo dňa 10.02.2016, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26Co/430/2015 zo dňa 27.09.2016, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/403/2016 zo dňa 12.10.2016, KS v Žiline sp. zn. 9Co/397/2016 zo dňa 26.01.2017, Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 5Csp/28/2016 zo dňa 07.03.2017, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/66/2015 zo dňa 01.12.2015, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/198/2016 zo dňa 29.11.2016, Okresného súdu Levice sp. zn. 14Csp/84/2016 zo dňa 26.04.2017, Okresného súdu Čadca sp. zn. 12Csp/50/2016 zo dňa 11.04.2017, Okresného súdu Trenčín sp. zn. 20Csp/19/2016 zo dňa 05.04.2017.

41. Musí byť bez akýchkoľvek pochybností ustálené, že účelom uvedenej právnej úpravy je poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Spotrebiteľ má byť totiž informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch súvisiacich s úverom. Žalobca pritom ako dodávateľ má zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaje o výške úrokov a poplatkov a to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky. Iba takáto informácia pre spotrebiteľa prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalovaná v predmetnom prípade však túto možnosť nemala, keďže výška úrokov a poplatkov nie je uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere (porovnaj aj uznesenie NS SR sp.zn. 2Cdo/245/2010).

42. Pokiaľ ide o názor vyjadrený v Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová, je potrebné uviesť nasledovné:

43. V uvedenej právnej veci Súdny dvor EÚ vo svojej odpovedi na 1. otázku uviedol, že Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

44. Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí vyslovil, že Smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice. Zákon o spotrebiteľských úveroch, platný a účinný v čase uzavretia zmluvy, nad rámec smernice zakotvil prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitostiam spotrebiteľskej zmluvy o úvere na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

45. Požiadavka zákona o spotrebiteľských úveroch sa tak líši od požiadavky Smernice. Zákon o spotrebiteľských úveroch ide nad rámec Smernice a jednoznačne vyžaduje vyjadrenie jednak splátok istiny, ako aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. K výkladu tohto ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov, v zmysle ktorej je potrebné toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje v zmysle § 11 ods. 1 Zákona za bezúročnú a bez poplatkov. Smernica vyžaduje v spotrebiteľskej zmluve iba uvedenie výšky, počtu a frekvencie splátok spotrebiteľa.

46. Pri rozpore medzi Smernicou a zákonom sa nemôže bez ďalšieho automaticky uplatniť Smernica pred vnútroštátnym právom. Vnútroštátny súd musí skúmať, či môže Smernici priznať priamy účinok, resp. nepriamy účinok. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci.

47. V prípadoch, kedy súdy rozhodujú o sporoch medzi veriteľmi a spotrebiteľmi ohľadne bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov sa jedná o spory medzi jednotlivcami. Z tohto dôvodu nie je možné, aby vnútroštátne súdy poskytli Smernici priamy účinok.

48. Súd preto musí skúmať, či môže Smernici priznať nepriamy účinok. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ, je rozsah a medze nepriameho účinku smerníc vyjadrený jednak právom EÚ, jednak právom vnútroštátnym. Súd posúdi, či je možné uplatniť eurokonformný výklad, teda či vzhľadom na

právnú povahu Smernice možno jej ustanovenia aplikovať pri výklade vnútroštátneho zákona. V takomto prípade musí ísť o výklad v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu Smernice, musí ísť o výklad za použitia výkladových metód podľa vnútroštátneho právneho poriadku, nesmie sa jednáť o výklad contra legem a nesmú byť porušené všeobecné právne zásady. Okrem uvedeného výklad zákona nemôže narúšať všeobecné právne zásady, najmä zásadu právnej istoty.

49. Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriamy účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho zákona contra legem (bližšie k danej problematike napríklad aj <http://www.najpravo.sk/clanky/preco-rozsudok-sdeu-vo-veci-home-credit-slovakia-c-a-klara-biroovanie-je-sposobily-zmenit-rozhodovaci-prax-vseobecnych-sudov-sr.html>).

50. V súlade s § 220 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd zohľadňuje aj ustálenú rozhodovaciú prax súdov. Pokiaľ ide rozsudok Súdneho dvora európskej únie vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Biróovej, je potrebné uviesť, že judikatúra vyšších súdov sa v otázke jeho aplikácie odlišuje. Súd preto poukazuje na vyššie cit. ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka a najmä na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkolvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

51. Súd preto pri výbere ustálenej rozhodovacej praxe priklonil sa k tej, ktorá uprednostňuje výklad sledujúci záujem spotrebiteľa, teda výklad pre spotrebiteľa jednoznačne výhodnejší, nakoľko princíp ochrany práv spotrebiteľa patrí podľa ustálenej praxe medzi jeden z najdôležitejších princípov právneho poriadku. V súvislosti s významnosťou tohto princípu súd poukazuje na názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 1/2012, podľa ktorého „princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.“

52. Pokiaľ ide Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15 súd poukazuje napríklad na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21Co/104/2016 zo dňa 30. 03. 2017, v ktorom sa uvádza: „Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriamy účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho zákona contra legem. Súd je preto názoru, že napriek odkazu žalobcu na predmetné rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, zákon o spotrebiteľských úveroch jednoznačne určuje náležitosti spotrebiteľskej zmluvy a v prípade absencie čo i len jednej z nich, tak ako to ustanovuje § 11 tohto zákona, je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.“

53. Súd poukazuje v danej súvislosti aj na rozsudok NS SR z 28.06.2016 sp. zn. 7Sžo61/2015, porov. tiež pri použití historického výkladu k totožnej dikcii podľa zákona č.258/2001 Zz. rozsudok NS SR vo veci 7Cdo/128/2016). Slovenská republika do nového Zákona o spotrebiteľských úveroch prevzala z predchádzajúceho zákona totožnú dikciu splácania spotrebiteľských úverov podľa splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

54. Zároveň súd poukazuje na názor vyslovený Krajským súdom v Trenčíne v rozhodnutí sp.zn. 27Co/36/2017 zo dňa 28. 02. 2017: „K poukazu na rozsudok Súdneho dvora EU zo dňa 09.11.2016 zn. C-42/15 odvolací súd poukazuje v tejto súvislosti na Rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 4. júla 2006, C-212/04 Adeneler, v ktorom uviedol, že povinnosť vnútroštátneho sudcu odvolávať sa na obsah smernice pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je obmedzená všeobecnými zásadami práva, najmä právnou istotou a zákazom retroaktivity, a nemôže slúžiť ako základ pre výklad contra legem vnútroštátneho práva (pozri analogicky rozsudok zo 16. júna 2005, Pupino, C-105/03, Zb. s. I-5285, body 44 a 47). Súdny dvor EÚ vykladá jedine a výlučne právo európskej únie a ako taký nikdy nie je oprávnený poskytovať výklad práva vnútroštátneho, toto právo prináleží len vnútroštátnym súdom.“

55. Súd tiež poukazuje na ďalšie rozhodnutia, a to na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1Co/2/2017 zo dňa 28. 06. 2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16Co/7/2017 zo dňa 24. 07. 2017, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 11Co/164/2017 zo dňa 27. 06. 2017.

56. Pre absenciu (povinných) náležitostí zmluvy je potrebné považovať tento spotrebiteľský úver za úver bez poplatkov a bez úrokov, ako to vyplýva z cit. ust. § 11 ods. 1 písm. b) zák. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu podpísania zmluvy. Aj absencia iba jednej z nich má tie isté dôsledky.

57. Odhliadnuc od uvedeného, taktiež nie je naplnené zákonné ustanovenie § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom ďalšou zákonnou náležitosťou úverovej zmluvy v čase jej uzatvorenia bola aj celková čiastka, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť. Celková čiastka však v zmluve výslovne uvedená nie je, v zmluve sú uvedené iba celkové náklady v sume 721,27 eur. Zároveň v zmluve nie sú uvedené všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, ako to vyžaduje ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmluve sa totiž nenachádza údaj o poplatku za poskytnutie úveru v sume 29,87 eur, poplatku za vedenie úverového účtu v sume 0,76 eur, ktorý žalobca do výpočtu RPMN zahrnul ako je to zrejme zo žalobcom predloženej kalkulačky pre výpočet RPMN (čl. 57 spisu).

58. V súvislosti s absenciou predpokladov použitých na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, ako to vyžaduje ust. § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch, súd poukazuje na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 21Co/97/2017 zo dňa 28. 06. 2018 v obdobnej veci žalobcu: „Súdu prvej inštancie nemožno nič vytknúť, pokiaľ dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ktorý predpokladá ustanovenie § 11 odsek 1 písm. b/ Zákona o spotrebiteľských úveroch videl v absencii náležitostí uvedených v ustanovení § 9 odsek 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z.z. K údaju o RPMN(ročnej percentuálnej miere nákladov) sa odvolací súd stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údají o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarcu jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Odvolací súd preto zastáva názor, že týmito predpokladmi je uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úrokovej sadzby a prípadných poplatkov. Aj keď súd prvej inštancie konkrétne neuviedol, ktoré predpoklady pre výpočet RPMN v zmluve o úvere uzavretej medzi stranami sporu nie sú konkretizované, z obsahu zmluvy nevyplýva, ktoré údaje boli použité pre výpočet RPMN. Iba skutočnosť, že v zmluve sú uvedené údaje o úvere bez toho, aby z nej bolo jasne, ktoré údaje boli použité na výpočet RPMN nie je možné považovať za naplnenie litery uvedeného ustanovenia. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto správne skonštatoval súd prvej inštancie, že je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Odvolací súd dáva do pozornosti, že obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, a to v článku 10 odsek 2 písm.g/ cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery.“

59. Navyiac v súvislosti s absenciou zákonnej náležitosti úveru podľa § 9 ods. 2 písm. k), a to neuvedenia výšky, počtu a termínov splátok poplatkov súd poukazuje na skutočnosť, že v zmluve sa nikde nenachádza údaj o výške poplatku za spracovanie úveru, pričom je zrejme, že poplatok za spracovanie úveru bol žalovanému dňa 18.2.2014 odrátaný v sume 29,87 eur od istiny úveru a namiesto 1500,- eur mu bolo poskytnuté iba 1470,13 eur (aktuálny stav úveru na čl. 9 spisu).

60. Zo zmluvy jednoznačne nevyplýva, aká suma jednotlivkej splátky pripadala na úhradu poplatku za poistenie a poplatku za vedenie úverového účtu. V prípade uvedeného úveru išlo o čiastku 3,62 eur mesačne ako poplatku za poistenie, čo je zrejme z výpisu - aktuálneho stavu úveru a o čiastku 0,76 eur mesačne ako poplatku za vedenie úverového účtu, čo je zrejme z kalkulačky pre výpočet RPMN (čl. 57 spisu), pričom výška splátky bez poplatkov predstavovala sumu 61,- eur.

61. Navyiac ak zo zmluvy nie je možné dospieť k celkovej čiastke úveru ani zo skutočností žalobcom v zmluve deklarovaných. Žalobca udáva čl. 3 zmluvy, že výška mesačnej splátky je 64,62 eur, počet splátok 36 a celková výška nákladov je 721,27 eur. Avšak 36 splátok po 64,62 eur predstavuje spolu sumu 2326,32 eur, kde náklady predstavujú 826,32 eur. V prípade, že do celkových nákladov zahrnieme

poplatok za poskytnutie úveru, ktorý však vo formulárovej zmluve absentuje, náklady budú predstavovať 856,19 eur, čo tiež nekorešponduje s údajom vo formulári zmluvy. Zároveň 36 splátok po 65,38 eur (splátka s poplatkom za správu a vedenie úverového účtu a poplatkom za poistenie) predstavuje spolu sumu 2353,68 eur, kde náklady predstavujú 883,55 eur (s poplatkom za poskytnutie úveru v sume 29,87 eur). V zmluve je však uvedená celková výška nákladov 721,27 eur.

62. Aj napriek tomu, že žalobca vo svojom písomnom podaní predložením kalkulačky pre výpočet RPMN ozrejmil rozdiel spôsobený počtom splátok a z toho vyplývajúcu odlišnú výšku poslednej splátky, v samotnej zmluve akékoľvek vysvetlenie chýba, pričom údaje v nej uvedené nekorešpondujú so skutočnosťou, čoho dôsledkom je bezúročnosť a bezpoplatkovosť celého úveru pre absenciu obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť.

63. Uvedené jednoznačne spochybňuje možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. V tejto súvislosti, súd poukazuje aj na názory v odborných článkoch: „Súdny dvor sa vo svojom rozhodnutí venoval výlučne sankciám vo vzťahu k absencii obligatórnych náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere a, napokon, za použitia výkladu a contrario z rozsudku vyplýva, že za nezávažné porušenie, ktoré by sa nemalo trestať bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, možno považovať jedine absenciu takej zmluvnej náležitosti, ktorá nemôže nijakým spôsobom spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku.“ (Systém ASPI - stav k 16.6.2017 do čiastky 66/2017 Z.z. Pokus o demýtizáciu rozsudku Súdneho dvora európskej únie vo veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Biróovej)

64. Navyiac je potrebné dodať, že v danom prípade zároveň v čl. 3 bode 5. Zmluvy je drobným písmom uvedená netransparentná inkorporačná doložka. O netransparentnú inkorporačnú doložku ide aj vtedy, ak ju dodávateľ uvedie menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy.

65. Spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. V spojení s úplne miniatúrnym písmom, pri čítaní ktorého sa stráca orientácia a vyžadujú sa pomôcky (lupa, pravítko a pod.), práve menšie písmo môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy. Ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok a uvedenie menšieho písma hodnotí súd ako nepochopiteľný a ako nie dobrý úmysel, ktorému za žiadnych okolností nemieni poskytnúť ochranu. K drobnému písmu porov. nález I. ÚS 342/09 (ČR). V bežnom živote sa zväčšenému textu pripisuje záujem autora pripísať mu väčší význam. Opačne text s menším písmom môže indikovať menej podstatný obsah zmluvy. V spojení s rozsiahlymi podmienkami písané takmer nečitateľným drobným písmom tak existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podcení takúto časť textu.

66. Neprijateľná inkorporačná doložka (uvedená drobným písmom v čl. 3 bode 5. zmluvy) v danom prípade nemohla privodiť viazanosť Obchodných podmienok, Všeobecných obchodných podmienok, Sadzobníka poplatkov ako ani ďalších dokumentov, ktoré sa prostredníctvom nej mali stať súčasťami zmluvy.

67. Vyhlásenie neplatnej inkorporačnej doložky má rovnaký dopad vo vzťahu k všetkým nárokom uplatňovaným na jej základe. Ustanovenia obsiahnuté v jednotlivých dokumentoch, sa v prípade neprijateľnej inkorporačnej doložky nestávajú súčasťou zmluvy.

68. V súvislosti so započítavaním platieb žalovaného najskôr na istinu a až následne na príslušenstvo pohľadávky podľa článku 5 bodu 5.6 Obchodných podmienok súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. 09. 2011, sp. zn. 6Co 39/2011, podľa ktorého ak zmluva umožňuje ľubovôľu dodávateľa v tak závažnej otázke, akou je rozhodovanie o účele platby, a teda svojvoľné rozhodovanie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky, nerešpektujúc pritom určenie účelu platby zo strany spotrebiteľa, je zmluva v tejto časti hrubo nevyvážená. Ustanovenie zmluvy vedúce k opísanému stavu je v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ nie je spotrebiteľom osobitne vyjednané, ale je v rámci kontraktácie nadiktované v režime tzv. štandardnej typovej (adhéznej) zmluvy, ide vždy o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

69. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

70. V zmysle zmluvy bola pôžička žalovanému poskytnutá pri ročnej úrokovej sadzbe 25,5 %.

71. Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

72. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004).

73. Neprimeranou, a teda odporujúcou dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov dojednaná v zmysle ustanovenia § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe ich dojednania, a to stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek.

74. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou do 5 rokov (36 splátok) v februári 2014 činil úrok 11,16 (nové obchody). Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako dvojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

75. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

76. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečené aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

77. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom.

78. „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyselnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv.

civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstate trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013

79. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie, prípadne slabomyselnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

80. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014

81. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. V danom prípade ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi predstavuje 228,49% z ročnej miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami, takže o 128,49% prevyšuje miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

82. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§41 Občianskeho zákonníka).

83. Podľa § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

84. V predmetnej zmluve bola uvedená RPMN vo výške 31,84 %, pričom podľa prepočtu má byť správne uvedená sadzba 38,10 % pri splátke 64,62 eur mesačne (výpočet súd realizoval prostredníctvom kalkulačky <<https://ekonomika.sme.sk/kalkulacky/spotrebitelcky-uver-rpmn-rpsn.php>>). Súd pri tomto výpočte vychádzal z výšky úveru 1500 eur, výšky splátky úveru 64,62 eur pri ich počte 36. Pri výške úveru 1500 eur, výšky splátky úveru 61,76 eur (s poplatkom za správu úverového účtu) pri ich počte 36, poplatok za poskytnutie úveru v sume 29,87 eur, predstavuje RPMN 33,43%.

85. Žalobca do výpočtu nezarátal poplatok za poistenie, ktorý považuje za doplnkovú dobrovoľnú službu. Zo samotného formulára úverovej zmluvy však nevyplýva, že sa jedná o dobrovoľnú službu, ktorá nemá byť súčasťou RPMN. Nie je z formulára zistiteľné, či dlžník mohol odmietnuť poistenie a úver by mu bol poskytnutý za rovnakých podmienok. V súvislosti so zarátaním poplatku za poistenie do výpočtu RPMN pozri rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/98/2017 zo dňa 25.04.2017.

86. Ak boli pre výpočet RPMN použité iné predpoklady, tieto v zmluvnom formulári chýbajú, pričom zákon s absenciou týchto predpokladov spája bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch).

87. Z daného vyplýva, že v zmluve je nesprávne uvedená RPMN v neprospech spotrebiteľa, čo má podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy za následok, že tento úver je bezúročný a bez poplatkov, a to od počiatku.

88. Vychádzajúc z uvedeného je potom žalovaný povinný vrátiť žalobcovi len hodnotu toho, čo mu dodávateľ poskytol, bez akéhokoľvek navýšenia, teda bez úrokov z úveru a bez akýchkoľvek poplatkov.

89. Žalobca v zmysle zmluvy poskytol žalovanému úver vo výške 1470,13 eur. Podľa predloženej špecifikácie žalovaný k predmetnej zmluve uhradil 2055,51 eur.

90. Keďže žalobca má v danom prípade nárok iba na istinu úveru bez úroku z dôvodov uvedených vyššie pričom žalovanému bol poskytnutý úver v sume 1470,13 eur a žalovaný k predmetnej zmluve uhradil do dňa podania žaloby sumu 2055,51 eur, teda zaplatil žalobcovi viac ako bol povinný. Vzhľadom na uvedené súd žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

91. Súd tiež poukazuje na skutočnosť, že vychádzal zo skutočností a dôkazov žalobcom predložených, pričom v súlade s § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Toto ustanovenie sa použije vo vzťahu k dodávateľovi aj v spotrebiteľskej veci.

92. Podľa § 558 Občianskeho zákonníka ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premičanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premičaní.

93. Pokiaľ ide o uznanie dlhu zakomponované do formulára „Návratka Vyjadrenie dlžníka k dlhu“ zo dňa 5.10.2017 podpísané žalovaným s tým, že žalovaný mal uznať svoj dlh zo zmluvy o úvere v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka, tak súd tento právny úkon považoval za neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník definuje v ust. § 34 právny úkon ako prejav vôle smerujúci k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Ďalej Občiansky zákonník v ust. § 37 ods. 1 stanovuje, že právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný. Právny úkon, ktorého predmetom je nemožné plnenie, je podľa ust. § 37 ods. 2 OZ neplatný. Rovnako je neplatný právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priech dobrým mravom (§ 39 OZ). Žalovaný nemohol uznať dlh v časti odporujúcej zákonu, a to konkrétne zákonu o spotrebiteľských úveroch účinnému v čase uzavretia zmluvy, podľa ktorého je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov tak, ako sa jednotlivými náležitosťami zákona o spotrebiteľských úveroch súd zaoberal vyššie.

94. Zároveň je potrebné uviesť, že v predloženej formulári žalovaný ani svoj dlh neuznal, nakoľko v kolonke pre uznanie chýba výška dlhu, žalovaný teda neuznal svoj dlh do výšky ako to vyžaduje § 558 Občianskeho zákonníka.

95. Navyiac uznanie dlhu žalovaný podpísal po tom, čo mu ho zrejme žalobca zaslal poštou, pričom sám mienil uzavrieť iba dohodu o splátkach so žalobcom, nakoľko nebol schopný uhradiť celý dlh naraz. Zámer žalobcu dosiahnuť vymožiteľnosť pohľadávky podpísaním uvedeného formulára, súd hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto zákonného inštitútu a to nedostatok odbornej starostlivosti na strane dodávateľa, ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa. Žalobca v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti zaslal žalovanému na podpis formulár, bez vysvetlenia následkov uznania dlhu. Uznanie dlhu je cieľ sledovaný žalobcom, nie však žalovaným, ktorá obsah formulára so žiadosťou o splátkový kalendár aj uznaním dlhu nemohol nijako ovplyvniť. Z uvedeného postupu žalobcu je zároveň zrejme snaha vyhnúť sa posudzovaniu náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere súdom.

96. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

97. V zmysle § 255 ods. 1 a ods. 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

98. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník

99. Keďže súd žalobu žalobcu zamietol, žalovaný bol úspešný v celom rozsahu, má nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

100. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania má byť rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné poukázať aj na článok 17 základných princípov CSP, kde je stanovený princíp hospodárnosti konania, ako aj postup súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu. Nakoľko žalovanému v súvislosti s konaním žiadne trovy konania nevznikli, súd rozhodol už v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, že nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.